

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ. КОМУ ВОНА ПОТРІБНА?

Фурман Д., студентка
(Глухівський НПУ ім. О. Довженка)
Любовий В.А., помічник ректора
(Глухівський НПУ ім. О. Довженка)

Всі ми чули про фемінізм, як жіночий рух активного просування жіночого в усі сфери життя, не зважаючи на конфліктність процесу реалізації мети [2]. Але з ним ми, як таким, особливо не стикаємося щодня. Тоді як, виявляється, що гендер – це поняття, яке має до нас відношення повсюдно.

Суспільство сформувало певні моделі жіночої і чоловічої поведінки, яким ми повинні слідувати, щоб не відчувати себе ізгоями і досягати чогось в житті. Однак ми ж самі і стаємо в'язнями цих моделей поведінки, або – гендерних стереотипів. І в результаті наші можливості обмежуються цими ж моделями. Саме тому весь світ і заговорив про необхідність гендерної рівності як рівності прав і можливостей чоловіків і жінок.

Досягнення гендерної рівності є однією з цілей тисячоліття, за виконання яких взялася наша країна. Але реальна гендерна рівність починається з нас самих. Тому для початку спробуємо розібратися в тому, що ж це таке – гендер і гендерна рівність і навіщо воно нам взагалі треба.

Нині існує три основних підходи до розгляду проблеми гендеру – гендер як соціальна конструкція, що відображає моделі відносин чоловіків і жінок; гендер як стратифікаційна категорія, пов'язана з ієрархією відносин чоловіків і жінок; гендер як культурна метафора [1, с. 56].

Гендер і гендерна рівність: поняття, які впливають на зміст соціалізації людини. Як відомо, слово «гендер» (gender) прийшло до нас з англійської мови і, на відміну від слова sex, яке описує біологічну стать людини, характеризує так звану соціальну стать. Тобто, гендер – це комплекс стереотипів, які призводять до формування типово жіночої або типово чоловічої моделі поведінки [2]. Разом з типовою моделлю поведінки чоловіка і жінки набувають також і ті характеристики, які не мають ніякого відношення до статі і можуть бути змінені:

- різна тривалість життя (в Україні чоловіки живуть на 13 років менше, ніж жінки);

- різна оплата праці (середня зарплата жінок, зазвичай, на 20-40% нижче, ніж чоловіків);
- неоплачувана праця (жінки вдома працюють від 3 до 5 годин, виконуючи господарські обов'язки);
- однобоке родинне виховання (дітьми частіше займаються жінки);
- жіноча підвищена емоційність і чоловіча черствість і агресивність;
- «чоловіче» обличчя злочинності (більшість ув'язнених – чоловіки);
- фінансова залежність одних людей (як правило, жінок), побутова безпорадність інших (як правило, чоловіків) – як результат, шлюби нерідко створюються з цих причин (необхідність союзу для усунення дисбалансу), а не тільки і не стільки з любові, а розлучення (епідемія яких нас не обійшла стороною) відбуваються саме через відсутність любові.

Через такий стан справ активісти з розвинутих країн, будучи незгодними з такою ситуацією, заговорили про необхідність гендерної рівності та почали втілювати її в життя. Найбільш яскравим прикладом є Швеція – країна, в якій наближення до гендерної рівності дало реальні хороші результати: збільшило тривалість життя, знизило частоту депресій, рівень злочинності і просто зробило більшу кількість людей суб'єктивно щасливими [2].

Ось і виходить, що якраз гендерна рівність може допомогти і нам в досягненні всього того, що робить життя комфортнішим. Адже хто не хоче бути здоровою, забезпеченою людиною? Хто не хоче зустріти старість разом з чоловіком, а не будучи вдовою? І навпаки. Хто не хоче відчувати реальну свободу вибору?

Гендерна рівність: вигоди для чоловіків. Ця теза може бути аргументованою через наявний досвід розподілу можливостей на ринку праці.

Хіба може чоловік стати, наприклад, вихователем в дитячому саду, навіть якщо він цього дуже хоче?! По-перше, його всі засміють. По-друге, батьки його вихованців можуть відмовитися від чоловіка-вихователя, так як самі порохують це якимось ненормальним явищем. По-третє, зарплата вихователя не дозволить чоловікові не тільки стереотипно «прогодувати сім'ю», а й самому прожити. Адже зарплата в так званих жіночих професіях, як правило, нижче, тому жінки змушені розраховувати на фінансове забезпечення з боку батьків або чоловіка, а у чоловіка таких варіантів немає. Результат – чоловік повинен вибирати не ту професію, яку йому хотілося б, а ту, яка приносить гроші і є «чоловічою» [3].

Займаючись не самою улюбленою роботою (як мінімум 8 годин на день), чоловік стає злим, незадоволеним, агресивним, частіше вживає алкоголь (щоб «зняти стрес»), рідше займається будинком і дітьми. Плюс до цього стереотип «справжні чоловіки ніколи не плачуть», і судини такого чоловіка набагато швидше зношуються, а протипухлинний імунітет слабшає. Ось і виходить, що чоловіки живуть в Україні, в середньому, 63 роки, вмираючи від інфарктів, інсультів і онкозахворювань, а жінки – 76 років. У країнах, де є найбільша гендерна рівність (наприклад, в Швеції), різниця в тривалості життя чоловіків і жінок мінімальна, та й сама тривалість життя шведів перевалила далеко за 80 [3].

Також доведено, що чоловіки, які більше займаються вихованням дітей, живуть довше за тих, хто все життя проводить на роботі. Крім того, перші менш агресивні і відчують себе більш щасливими.

Те, що стереотипно жінки (як правило, все починається з мам) виконують майже всю роботу по дому, робить чоловіка безпорадним і, насправді, залежним від жінки. Такий чоловік фактично не може готувати собі їжу, прати білизну, прасувати його, прибирати вдома. Тому він, замість того, щоб почекати і зустріти жінку, яку полюбить і з якою буде щасливий, повинен одружитися перш за все на тій, яка буде виконувати всі обов'язки по догляду за ним і будинком. І тому ж, у разі невдалого шлюбу, не розлучиться, буде терпіти безрадісне життя. Він почне пити, гуляти, багато працювати, щоб тільки не йти додому. А, розлучившись, знову дуже швидко одружується через ту ж безпорадність, і зазвичай невдало.

Гендерна рівність: вигоди для жінок. Так само, знайдемо багато прикладів саме в сфері розподілу праці у суспільстві.

Домашня праця не оплачується, на пенсію не впливає, ніким не оцінюється, за звичай. Будучи розділеною на двох (між чоловіком і дружиною), робота по дому і виховання дітей лише тоді не завадять жінці самореалізуватися в чомусь ще, якщо вона цього захоче. Наприклад, стати журналісткою, інженером, зробити кар'єру в банку, досягнувши тих висот, яких хочеться. Але, на жаль, багато жінок навіть і не мають ніяких особливих амбіцій і професійних бажань. З дитинства нас вчили мами-тати, тітки-бабусі що «головне призначення жінки – бути мамою і дружиною». Ті самі гендерні стереотипи прищеплювала нам школа («мама мила раму»), інститут («програмістом може бути тільки чоловік»), телебачення («жінка не може бути хорошим керівником»).

Крім того, яка жінка хоче на старості років залишитися одна, якщо її середньостатистичний стереотипний чоловік помре вже через 3 роки після виходу на пенсію? До того ж, залишиться така жінка злиденною – її зарплата була копійчаною, і пенсія буде такою ж.

Ось вам і привід задуматися про своє життя, життя близьких, виховання своїх дітей і формування їхнього майбутнього на підставі гендерного підходу.

Сучасна соціальна динаміка настільки різноманітна, що неможливо визначити роль чи місце людини винятково за її біологічними (вік, стать, вага, колір шкіри, наявність особливих потреб) чи ментальними (вірування, ідеологічні переконання, гастрономічні уподобання) характеристиками [1, с. 55]. І саме тому гендер для кожної людини є визначальним з точки зору набуття нею соціально-рольового статусу, успішності соціалізації і самореалізації як особистості.

1. Гендерні медійні практики: Навчальний посібник із гендерної рівності та недискримінації для студентів вищих навчальних закладів / Колектив авторів. – Київ, 2014. – 206 с. – Електронний додаток: диск «Гендерні медійні практики».

2. Костюк В.В. Феміністська методологія // Соціологія: Енциклопедія. Мінськ, 2003. – 235 с.

3. Шон Бурн, «Гендерна психологія», видавництво: Прайм-Евроснак, 2007 р. – 307 с.

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ГРАМАТИЧНОГО РОДУ В ПЕРЕКЛАДІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

Баранова С. В., *канд. філол. наук, доцент кафедри ГФ
(Сумський державний університет),*
Кисла А. Ю., *студ. гр. ПРС-52
(Сумський державний університет)*

Грамматична категорія роду широко використовується в українській мові, а в сучасній англійській її функціонування дуже обмежене. Це створює основну проблему відтворення в перекладі статі осіб, адже перекладач мусить ввести читача в іншу мову і культуру із тими гендерними характеристиками, що запрограмував автор та які охоплюють біологічні, соціальні та психологічні